

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060203

DOM
2013-05-06
Stockholm

Mål nr
F 6837-12

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätt, mark- och miljödomstolen, dom 2012-06-29 i mål nr F 1563-11,
se bilaga A

KLAGANDE

B L

MOTPART

Samfällighetsföreningen Tvestjärten

SAKEN

Klander av föreningsstämmobeslut

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom endast på så
sätt att Samfällighetsföreningen Tvestjärtens beslut vid extra föreningsstämma den 24
november 2010 upphävs såvitt avser kollektiv anslutning av internet.

Dok.Id 1069695

Postadress Box 2290 103 17 Stockholm	Besöksadress Birger Jarls Torg 16	Telefon 08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se	Telefax 08-561 675 59	Expeditionstid måndag – fredag 09:00-15:00
---	---	--	---------------------------------	---

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

B L har yrkat bifall till sin vid mark- och miljödomstolen förda klander-talan och därvid yrkat att beslutet vid extra föreningsstämma den 24 november 2010 att införa Telia FiberLAN för kabel-TV och kollektiv anslutning till internet ska upphävas.

Samfällighetsföreningen Tvestjärten (föreningen) har motsatt sig ändring.

Mark- och miljööverdomstolen har med stöd av 50 kap. 13 § andra stycket 2 rättegångsbalken avgjort målet utan huvudförhandling.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Parterna har fört sin talan på samma sätt som vid mark- och miljödomstolen med i huvudsak följande tillägg och förtydliganden.

B L

Han har inte invänt mot att centralantennanläggningar kan avse även kabel-TV, något som tidigare har ingått. Däremot måste man skilja på fasta anläggningar och avtal med operatörer. Han har vid kontakt med lantmäteriet fått detta synsätt bekräftat. Det finns inget som hindrar att man låter vissa medlemmar slippa att delta i internetuppkopplingen vid installation av FiberLAN, utan det är föreningen som motsätter sig detta. Det finns ingenting i stadgarna som säger att föreningen ska tillhandahålla telefontjänster. Det går att erhålla ett TV-utbud utan fasta uppkopplingar genom t.ex. mobilt bredband. Ingen ska behöva påtvingas någon speciell service eller operatör.

Föreningen

FiberLAN som föreningen har låtit installera är bärare av olika tjänster. De operatörer som inbjöds i upphandlingen har alla erbjudit digital-TV, internet och telefoni. På

grundval av de beslut som fattades på årsmötet skrev föreningen två avtal med en leverantör rörande digital-TV respektive internet. Investeringen hade blivit kostsammare om de inte gjort på det sättet. En modernisering av föreningens stadgar bör ske, där ordet TV-centralanläggning byts ut mot Digital infrastruktur. Ingen medlem har drabbats av högre kostnader på grund av beslutet och ingen höjning har skett av medlemsavgiften. Medlemsavgiften kan inte anpassas efter varje enskilds önskemål utan det som ingår, ingår för alla. Installationen av FiberLAN med tillhörande tjänster hindrar inte B L från att använda egna alternativ för TV och internet.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Utredningen i Mark- och miljööverdomstolen är i allt väsentligt densamma som vid mark- och miljödomstolen.

Klandertalan vad avser frågan om beslutet vid föreningsstämman har tillkommit i behörig ordning har inte väckts inom fyra veckor från beslutets dag, och har därmed väckts för sent. Mark- och miljööverdomstolen delar därför mark- och miljödomstolens bedömning att avvisning ska ske i denna del.

Beslut som fattats på en föreningsstämma i en samfällighetsförening kan upphävas om det strider mot lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter eller mot annan författning eller föreningens stadgar (53 §). Enligt 18 § samma lag är samfällighetsföreningens ändamål att förvalta den samfällighet för vilken den bildats och samfällighetsförening får inte driva verksamhet som är främmande för det ändamål som samfällighetsföreningen ska tillgodose.

Av utredningen i målet framgår att föreningen har haft behov av att byta ut det befintliga TV-kabelnätet. Som mark- och miljödomstolen har anfört ingår även förnyelse av tekniska anordningar i kompetensområdet för en samfällighetsförening med uppgift att förvalta en anläggningssamfällighet. Att t.ex. en eterburen anläggning byggs om till en anläggning för kabelburna sändningar innebär således inte att det blir en anläggning av principiellt annan art. Frågan kan avgöras av föreningens beslutande organ, även om den har en stor ekonomisk betydelse (se NJA 1989 s 291). Införandet av FiberLAN är

därför i och för sig förenligt med ändamålet med gemensamhetsanläggningen, samfällighetslagens bestämmelser och föreningens stadgar.

Beslutet har dock även klandrats såvitt gäller den kollektiva internetanslutningen.

Teknikutvecklingen är sådan att samma tekniska anordning kan användas för olika tjänster. Konsumenter erbjuds därvid inte bara TV utan även internetuppkoppling och telefoni. Ofta tillhandahålls dessa tjänster gemensamt, vilket kan vara fördelaktigt från ekonomiska utgångspunkter vid en upphandling. Detta saknar dock egentlig betydelse för den bedömning som ska göras huruvida beslutet vid föreningsstämman är förenligt med ändamålet.

Annat har inte framkommit än att det i och för sig är möjligt att i avtal skilja på de olika tjänsterna och det är inte så att tillhandahållandet av själva fibernätet är oupplösligt förenad med dessa. Att tillhandahålla internetanslutning kan inte anses förenligt med föreningens ändamål som är att förvalta en gemensamhetsanläggning vari det ingår en centralantennanläggning för TV. Med bifall till klandertalan ska beslutet vid föreningsstämman den 24 november 2010 i denna del därför upphävas.

Mark- och miljödomstolens dom ska följaktligen ändras och föreningens beslut delvis upphävas i enlighet med vad som framgår av domslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2013-06-03

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg och Vibeke Sylten, referent, tekniska rådet Jan Gustafsson samt hovrättsrådet Malin Wik.

Föredragande har varit Linda Ålander.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2012-06-29
meddelad i
Växjö

Mål nr F 1563-11

KÄRANDE

B L

SVARANDE

Samfällighetsföreningen Tvestjärten

SAKEN

Klander av föreningsstämmobeslut

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avvisar BLs klandertalan i den del som avser frågan om beslutet har tillkommit i behörig ordning.

Mark- och miljödomstolen lämnar BLs klandertalan i övriga delar utan bifall.

Dok.Id 216025

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: MMD.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-12:00 13:00-16:30

YRKANDEN M.M.

B L (käranden) yrkar i klandertalan, som kom in till fastighetsdomstolen vid Linköpings tingsrätt den 19 april 2011, att domstolen ska förklara samfällighetsföreningen Tvestjärtens (Norrköping) beslut från extra föreningsstämma den 24 november 2010 att dra in Telia Fiber Lan för kabel-TV och kollektiv anslutning till internet som ogiltigt. Som grund anför käranden bl.a. följande. Enligt anläggningsbeslut för X finns ett krav på centralantennanläggning vilket käranden erfarit inte innefattar internet. I kallelsen till den extra föreningsstämman i november 2010 finns inget om att beslut om kollektiv internetanslutning ska tas. I tidigare information har man skrivit att internet och telefoni ska ingå som extra tilläggstjänster utöver ett grundutbud av kabel-TV kanaler.

– Käranden anför vidare att han är medveten om att detta yrkande kommer sent, men att han började agera redan i december genom att ta reda på stadgarna vilka han erhållit från föreningen. I dessa stadgar anges att föreningen är registrerad hos Länsstyrelsen i Östergötlands län varvid käranden först skickade sin förfrågan/klagan till dem. Länsstyrelsen svarade efter påstötning efter ca två månader att de inte längre handlägger ärenden om samfällighetsföreningar och hänvisade honom till mark- och miljödomstolen i Växjö, som svarade att käranden skulle vända sig till fastighetsdomstolen vid Linköpings tingsrätt. Från fastighetsdomstolen fick käranden svaret att han skulle kontakta lantmäteriet och fråga vad som står i anläggningsbeslutet. Lantmäteriet i Östergötland nämnde ett rättsfall där Högsta domstolen slagit fast att internet inte ingår i begreppet centralantennanläggning men ansåg att käranden även skulle fråga det kommunala lantmäteriet i Norrköping om någon förändring skett rörande anläggningsavtalet för samfällighetsföreningen Tvestjärten i Norrköping. Svaret var dock att så inte var fallet. Vidare hänvisades till samma rättsfall och det tillades att för att dra in Fiber Lan i fastigheterna i Tvestjärten behövs en ny samfällighetsförening, vilket inte skett. Därmed hänvisade lantmäteriet käranden tillbaka till fastighetsdomstolen.

– Kompletterande uppgifter har därefter kommit in från käranden.

Samfällighetsföreningen Tvestjärten (svaranden) bestrider yrkandet. Som grund härför anför svaranden bl.a. följande. Käranden har kommit in för sent med sina synpunkter på de beslut som föreningen tog på extra föreningsmöte den 24 november 2010. Käranden verkar ha hänvisat till fel handling/kallelse. Käranden har bevisat föreningens årsmöte den 28 februari 2011, dvs. innan han kom in med klandertalan den 19 april 2011, och där har han inte hävdat att något beslut skulle vara felaktigt. I den enkät som föregick beslut den 24 november 2010 har käranden i sitt val av leverantör kryssat för nuvarande leverantör men ändå kommenterat något som inte ens var uppe på dagordningen, dvs. att skriva om stadgarna för att införa digital teknik. Svaranden anser inte att stadgarna behöver skrivas om eftersom det inte i samfällighetslagen ställs krav på vilken teknik som avses i en TV-centralanläggning, dock bör tidsenlig utrustning finnas i det krav som en underhållsplan innefattar. Vid föreningens byte av teknisk bärare till TV-centralanläggning har föreningen valt fiberteknik (här kallat Fiber Lan). Detta byte medför att ytterligare en mängd tjänster såsom internet, telefon, larm, övervakning etc. kan erbjudas medlemmarna i samfälligheten. I protokollet från den extra föreningsstämman samt föreningens årsmöte framgår att den ökade kostnaden för internet på 154 kr per månad och fastighet inte faktureras under 2011.

DOMSKÄL

Målet har i anledning av förändrad organisation för handläggning av fastighetsmål flyttats över till Mark- och miljödomstolen den 2 maj 2011. Målet har avgjorts utan huvudförhandling (42 kap. 18 § första stycket punkten 5 rättegångsbalken).

Av 53 § första stycket lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter framgår att om styrelseledamot eller sådan medlem eller innehavare av rättighet i delägarfastighet vars rätt beröres anser att beslut som fattats på föreningsstämma ej tillkommit i behörig ordning eller att det strider mot denna lag eller annan författning eller mot stadgarna, får han klandra beslutet genom att väcka talan mot föreningen hos mark- och miljödomstolen. Grundas talan enligt första stycket på att beslutet ej tillkommit i behörig ordning eller att det eljest kränker endast medlems

eller rättighetshavares rätt, ska talan väckas inom fyra veckor från beslutets dag vid påföljd att beslutet annars är gällande.

Genom denna bestämmelse dras upp en principiell gräns mellan fall då klandertalan ska väckas inom viss tid och fall då någon tidsgräns inte gäller. Avgörande för om en klandertalan ska hänföras till den ena eller andra typen av fall är tydligen, vilka grunder käranden åberopar för sin talan (jämför NJA 1981:330).

Fråga som måste väckas inom föreskriven tidsfrist

Frågan gäller om det beslut, som fattats på det extra föreningsmötet den 24 november 2010, har tillkommit i behörig ordning. Mark- och miljödomstolen konstaterar att klandertalan, som väckts den 19 april 2011, inte har väckts i rätt tid, dvs. inom fyra veckor från beslutets dag, och att denna invändning framförts av svaranden (jämför NJA 1981:330). Klandertalan ska således avvisas i denna del.

Fråga som kan väckas utan tidsfrist

Frågan om beslutet däremot strider mot 18 § lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter eller annan författning eller mot stadgarna får klandras trots att mer än fyra veckor har förflutit från beslutets dag (jämför NJA 1981:330) .

Enligt 18 § samma lag är en samfällighetsförenings ändamål att förvalta samfälligheten. Verksamhet som är främmande för ändamålet med samfälligheten får inte drivas.

I ett rättsfall från Högsta domstolen (se NJA 1989 s 291) har en samfällighetsförening, som förvaltar en gemensamhetsanläggning vari ingår en centralantenn, ansetts behörig att fatta beslut om bl.a. ombyggnad av centralantennanläggning. I rättsfallet konstaterade Högsta domstolen, efter ett utförligt resonemang, att alla åtgärder som kan hänföras till utförande och drift av anläggningen – även förnyelse av tekniska anordningar som ingår i anläggningen – ingår i kompetensområdet för en samfällighetsförening med uppgift att förvalta en anläggningssamfällighet. Att en centralantenn för mottagande av eterburna sändningar byggs om till en

anläggning för mottagande av kabelburna sändningar kan inte – i vart fall numera – anses medföra att det blir fråga om en anläggning av principiellt annan art. Högsta domstolen konstaterade vidare att, även om frågan kan ha en stor ekonomisk betydelse, kunde frågan avgöras av föreningens beslutande organ.

Av handlingarna i målet framgår att samfällighetsföreningen Tvestjärten förvaltar en gemensamhetsanläggning i vilken det ingår en centralantenn. Käranden gör gällande att beslutet från den 24 november 2010 om byte av anläggningen för införande av Fiber-LAN nätverk inom samfällighetens fastighetsnät strider mot anläggningsbeslutet/stadgarna, eftersom en centralantennanläggning inte kan anses inkludera Fiber LAN.

Av den utsända enkäten rörande samfällighetsföreningen Tvestjärten framgår bl.a. följande:

”Enligt föreningens stadgar är vi skyldiga att ha en centralantenn och via denna erbjuda ett basutbud av TV-kanaler. Att via en stadgeändring ta bort den är inte aktuellt.

Vårt kabel-nät (KOAX) är oförändrat sedan husen byggdes 1975, då för ett analogt utbud. Det enda som hänt är att vår anläggning har uppgraderats för att ta emot digital TV. Kabelnätet ute i fastigheterna har inte bytts ut, det går ut till fastigheterna utan skyddande rör i marken. Tre gånger under de senaste åren har vi fått gräva för att reparera de skador som uppstått, vilket medfört höga kostnader. ...

Kabel-nätet i fastigheterna bör bytas ut. Vi har nu fått in tre olika offerter ... Offerterna erbjuder ombyggnad på olika sätt och i olika omfattning, något som måste göras oavsett vilken offert som väljs. Kabel-nätet kan byggas ut på olika sätt, beroende på vilket programutbud och tjänster som vi vill ha i framtiden. Exempelvis Internet, bredbandstelefoni, övervakning larm mm. ...

Vi utgår i enkäten från ett kollektivt grundutbud. Därutöver kan varje fastighetsägare köpa till valfria kanaler och tjänster enligt respektive leverantörs prislista ink lev kortavgifter. ...”

Enligt mark- och miljödomstolens bedömning får den nu aktuella åtgärden anses vara föranledd av den framskridna tekniska utvecklingen på området. Föreningens beslut kan, mot bakgrund av ovan nämnda rättsfall från Högsta domstolen, inte anses strida mot lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter.

Beträffande grunderna för förvaltningen anges i stadgarna endast att samfälligheten ska förvaltas i enlighet med vad som vid bildandet bestämts om deras ändamål. Det

överklagade beslutet strider således inte heller mot stadgarna. B Ls klandertalan kan därför inte vinna bifall.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV425)

Överklagande senast den 20 juli 2012.

Cecilia Giese Hagberg

Åke Pettersson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Cecilia Giese Hagberg, ordförande, och tekniska rådet Åke Pettersson.